



exportní úspěch Saab zaznamenal v roce 2005 u nás. Armáda ČR získala formou pronájmu na deset let 12 jednomístných strojů C a dva dvojímístné D, a to včetně servisního zabezpečení. Spolu s letouny nám Švédsko dodalo i výcvikový simulátor. Všechny letouny jsou umístěny na 21. základně taktického letectva v Čáslavi. Letouny ve službě nahradily zastaralé stíhací stroje MiG-21MFN. Čeští piloti s nimi nejen strážejí náš vzdušný prostor, ale v rámci programů NATO hlídají také nebe nad pobaltskými zeměmi.

Tři roky po České republice si shodný počet letadel pronajaly i maďarské vzdušné síly. Letectvo Jihoafrické republiky získalo 17 JAS-39C a 9 JAS-39D, ty jsou ale navíc vybaveny přílbovými zaměřovači, které v části svých JAS-39 používá i Švédsko. Gripeny dnes provozuje také prestižní britská škola zkušebních pilotů Empire Test Pilots' School (ETPS). Saab s nimi zaznamenal exportní úspěch i v Thajsku, jehož vzdušné síly získaly dva jednomístné a čtyři dvojímístné kusy. Po výborných zkušenostech byla objednávka rozšířena na dalších šest jednosedadlových strojů.

Základní technický popis

JAS-39C je lehký jednomístný nadzvukový víceúčelový letoun určený prioritně ke stíhacím úkolům. Díky bohaté výbavě může plnit i další úkoly včetně průzkumu nebo útoků proti pozemním cílům a lodím. V přední štíhlého trupu se nachází radiolokátor Ericsson PS-05A. Rozměrné delta křídlo doplňují malé kachní plochy na předí, které zlepšují manévrovatelnost. Trup zakončuje jednoduchá svislá ocasní plocha. Pohon JAS-39 obstarává dvouosý turbodmychadlový motor Volvo Aero RM12 s modulovou konstrukcí a nízkým obtokovým poměrem. Oproti svému americkému vzoru F404-GE-400, použitému na letounech F/A-18, vyniká zvýšeným tahem až 80,5 kN při přidávném spalování.

Pokročilá avionika se skládá z HUD displeje, zobrazovacích MFD indikátorů, navigačních systémů INS/VOR/ILS/DME,



nových radiostanic i identifikátorů IFF. Pilot sedí v kokpitu na vystřelovací sedačce Martin Baker S10LS s parametry 0-0.

Standardní součástí všech jednosedadlových verzí je kanon Mauser Bk 27 ráže 27 mm se zásobou 120 nábojů. Na celkem šest podkřídelních a dva podtrupové závěsníky lze připevnit široké spektrum výbroje, včetně infračervených samonaváděcích protiletadlových střel AIM-9L Sidewinder, radiolokačních protiletadlových řízených raket dlouhého doletu AIM-120B AMRAAM, klasických i protizemních řízených leteckých pum nebo řízených protizemních střel AGM-65A/B Maverick.

Text: Jakub Fojtík
Foto: autor a Jan Kouba

Základní takticko-technická data:

Délka trupu	14,10 m
Výška trupu	4,50 m
Rozpětí křidel	8,40 m
Prázdná hmotnost	6 800 kg
Vzletová hmotnost	14 000 kg
Maximální rychlost	2 204 km/h
Dostup	15 240 m
Dolet (s PPN)	3 200 km

technika a výbroj



Granátomet AGS-17

Granátomet AGS-17, známý také pod označením Plamja, vyvinuli koncem šedesátých let minulého století v Sovětském svazu. Do výbroje Sovětské armády byl zařazen v roce 1971. O pouhé necelé desetiletí později se velice osvědčil v členitém afghánském horském terénu během bojů proti místním gerilovým jednotkám. I díky tomu se postupně dočkal značného rozšíření ve světě a byl vyráběn ve velkých sériích. Naše armáda jím byla vyzbrojena ve druhé polovině sedmdesátých let minulého století. Každá motostřelecká rota měla granátometné družstvo, vyzbrojené dvěma granátometry. Ty byly převáženy i s tříčlennou obsluhou (střelec a dva pomocníci) v obrněných transportérech OT 64. Po poněkud chladnějším přístupu českých vojáků k této zbraní, především v devadesátých letech minulého století, dosáhla na základě pozitivních zkušeností získaných v zahraničních misích v naší armádě značné obliby. V roce 2005 byla zavedena i do výbroje 601. skupiny speciálních sil.

Ve srovnání s obdobnou americkou zbraní, tj. granátometem Mk 19 (40 mm), má sice menší ráži 30 mm, jeho náboj je však delší a má větší hmotnost (275 g oproti 240 g). Na druhé straně má ale podstatně kratší nábojnici, což má za následek menší počáteční rychlost střely a kratší balistický dosah.

Granátomet je prioritně určen k ničení nepřátelské živé síly a palebných prostředků rozmístěných v otevřeném terénu, v odkrytých okopech a za přirozenými terénními vlnami. Využít ho lze rovněž k eliminaci lehce pancéřovaných cílů,

automobilové techniky, kulometných hnízd a bezzákluzových a protitankových kanonů protivníka.

Energie volného závěru

Jedná se o samočinnou zbraň s pevnou, vzduchem chlazenou hlavní. Pracuje na principu využití energie volného závěru. Při výstřelu působí prachové plyny na dno nábojnice a prudce odtlačí závěr do zadní polohy. Přitom dochází k vyhození nábojnice a k otvírání vývrtu hlavně. Závěr se přemísťuje dozadu, stlačuje vratné pružiny, natáčí páku podavače doleva a podavač podává další náboj ke vstupnímu otvoru pouzdra závěru.





Hlavní části zbraně:

- 1 tělo granátometu
- 2 podstavec
- 3 zaměřovač



Do přední polohy je závěr vrácen tlakem vratných pružin, který zasunuje náboj do nábojové komory a napíná úderník. Natáhnutí závěru se provádí napínacím ústrojím.

Granátomet se skládá z pouzdra závěru s hlavní, závěru, vratného ústrojí, podavače, spušťadla a víka pouzdra závěru s napínacím ústrojím. Zásobníková kovová schránka pojme 29 nábojů. Pásky se dodávají s deseti náboji a lze je dále spojovat s pomocí granátů. Do granátometu se používají většinou náboje s tříštivým nebo tříštivotrhavým granátem. Je ale možné

Hlavní takticko-technická data:

Ráže	30 mm
Délka	840 mm
Hmotnost bez podstavce	18 kg
Hmotnost s podstavcem	31 kg
Účinný dostřel	1700 m
Dostřel přímou střelbou	500 m
Minimální teoretická rychlost střelby	50 až 100 ran/min
Maximální teoretická rychlost střelby	350 až 400 ran/min
Poloměr souvislého zasažení střepinami granátu	nejméně 7 m
Počáteční rychlost střely	185 m/s
Hmotnost náboje	0,35 kg
Hmotnost granátu	0,28 kg
Zvětšení zaměřovače	2,5x
Zorné pole zaměřovače	12 stupňů
Váha zaměřovače bez systému osvětlení	1 kg
Kompletní váha zaměřovače	3,5 kg



střílet i kouřové granáty, které slouží k zadýmování prostoru a v důsledku toho k ochraně vlastních jednotek. Průměr dosahu střepinového granátu je minimálně čtrnáct metrů. Pravděpodobnost smrtelného zranění v tomto úseku je devadesát procent.

Granátomet umožňuje střelbu jednotlivými ranami. Ta se používá většinou při zastřelování na cíl. Častější je ale střelba malými (pět nábojů) a velkými (deset nábojů) dávkami. Možná je i nepřetržitá střelba až do vyprázdnění celého zásobníku. Rychlost střelby se ovlivňuje prostřednictvím regulátoru. Prázdné nábojnice při střelbě vypadávají spodní částí. Zbraň je vybavena optickým zaměřovačem PAG-15 s 2,5násobným zvětšením.

Granátomet může být umístěn také na vrtulnících a vozidlech. V těchto případech se již nepoužívá podstavec, ale lafetuje se přímo na techniku. Dále existuje i vrtulníková kontejnerová verze, jejíž zásobník pojme tři sta granátů. Speciální jednotka Vojenské policie SOG během svého nasazení v Afghánistánu granátometem AGS-17 vyzbrojila pancéřované Tatry, které sloužily při bojových akcích především k přepravě vody, pohonných hmot, munice a zásob. Také na čtyřkolkách měla lafetované granátometry. Výrobce dodává pro hladinová plavidla granátomet uložený v otočné věži.

Text: Vladimír Marek
Foto: autor a PUB 75-00-02



Nešpůrkova chirurgická škola má svoje následovníky nejen ve vojenském zdravotnictví, ale i na zahraničních pracovištích

Úctyhodných 90!

Nechce se věřit, že je mu úctyhodných devadesát roků. Jeho nezměrný elán a vitalitu mu mohou závidět mladší generace. Bezmála třetinu života prožil ve vojenském stejnokroji a na chirurgickém oddělení Vojenské nemocnice Brno. Plukovník ve výslužbě MUDr. Miroslav Nešpůrek, CSc.

Životní příběh ivančického rodáka Miroslava Nešpůrky je ojedinělý od samého začátku. Největší měrou je však spjatý s brněnskou vojenskou nemocnicí (1952–1979). Z nastoupivšího sekundáře se zanedlouho stal zástupce náčelníka a následně náčelník tamního chirurgického oddělení. V průběhu několika let se mu podařilo vybudovat špičkové pracoviště se zaměřením na traumatologii a cévní, hrudní a břišní chirurgii. Specializací se primáři Nešpůrkovi stalo ošetření jater a slinivky břišní. Mimochodem, byl to právě on, který jako první chirurg z tehdejšího Československa začal úspěšně operovat oba orgány. O této problematice publikoval bezmála třicet vědeckých prací, přičemž některé z nich jsou odbornou veřejností citovány dodnes. Oblast chirurgie, obzvláště válečná, doznala pod jeho vedením obrovský skok. Nepochybně k tomu přispělo i jeho jednoleté působení na Korejském poloostrově v době korejské války (1950 až 1953). „Válka v Koreji, to pro mě aktuálně není téma k ucelenému povídání. Spíše se mi vybavují dílčí epizody. Aby však byly pochopeny, to byste museli s těmi lidmi trpět, sdílet jejich hlad a bolest, tak jako tomu bylo v mém případě,“ říká M. Nešpůrek.

Od vážného tématu dokáže během mžiku přejít k legraci: „Čas od času se stává, že se začnu smát, aniž by přítomní věděli proč. To se mi v hlavě vybaví nějaká ta peprná větička nebo scénka ze života, kterou



jsem, a to velice často, provokoval svoje okolí. Alespoň mám na co vzpomínat,“ dodává jubilant. Miroslav Nešpůrek je živoucí legendou pro stávající lékařský a zdravotnický personál Vojenské nemocnice Brno. „Takováto osobnost si zaslouží naše uznání. Jeho životní zkušenosti stále oslovují současnou lékařskou generaci. Neustále se v něm snoubí vše, co si dnes představujeme pod pojmem ideální primář, což je znamenitý manažer a špičkový odborník,“ konstatuje ředitel VN Brno plukovník Antonín Vodák.

V dlouhé řadě gratulantů samozřejmě nechyběla ani Armáda České republiky. Za celoživotní zásluhy v oblasti vojenského lékařství a rozvoj válečné chirurgie udělil náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Vlastimil Pícek Miroslavu Nešpůrkovi čestný odznak Armády České

republiky Za zásluhy III. stupně. Osobně mu ho předal ředitel odboru vojenského zdravotnictví MO – náčelník vojenské zdravotnické služby plukovník MUDr. Božetěch Jurenka, který při této příležitosti řekl: „V kředu primáře Nešpůrky, že chirurg musí trpět touhou být den ze dne dokonalejší a že sebeuspokojení chirurga

vede ke stagnaci, jejíž úroveň může být přijatelná pro nadřazené a zajistí měsíční mzdu, ale může být nebezpečná pro nemocné, je hluboké poznání postavené na dlouholetých zkušenostech.“

Text a foto: Pavel Lang

UPŘESNĚNÍ

Vy se ptáte: KOLEKTIVNÍ SMLOUVA 2012

V březnovém čísle A reportu jsme vás v článku Vy se ptáte: kolektivní smlouva 2012 informovali o čerpání indispozičního volna. Na základě vašich dotazů upřesňujeme: **Při vzniku nového pracovního poměru** se indispoziční volno může čerpat po uplynutí zkušební doby následovně: 2 dny, trvá-li pracovní poměr v kalendářním roce 3 měsíce a více, 3 dny po šesti měsících a 4 dny po devíti měsících.

Další informace lze získat ve Věstníku Ministerstva obrany, ročník 2011, částka 26, článek 4 – nároky zaměstnanců.

Připravil: Pavel Lang

Vydává MO ČR
Odbor komunikace a propagace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 553
973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Jan Procházka

Grafická úprava: Andrea Bělohávková

Kresby: Jiří Král

Jazyková korektura: Jiřina Švarcová

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
OKP – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: EUROPRINT, a. s.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 11. 4. 2012

Toto číslo vyšlo dne: 16. 4. 2012

Foto na titulní straně: Vladimír Marek

Kontakty do redakce

Šéfredaktor

Jan Procházka
telefon: 973 215 553
mobil: 724 033 407
e-mail: jan_prochazka@klikeni.cz

Redaktoři

Martin Koller
telefon: 973 215 572
mobil: 724 071 112
e-mail: kollermartin@seznam.cz

Pavel Lang

telefon: 973 215 868
mobil: 724 002 623
e-mail: pavellang@centrum.cz

Vladimír Marek

telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.mare@post.cz

Grafik

Andrea Bělohávková
telefon: 973 215 786
e-mail: andrea.belohlavkova@hotmail.cz